Biggen liggen ‘als sigaren in een doosje’

Te wijzigen instellingen

08:30 uur. Het is licht geworden als Peter van der Voorst arriveert in het Gelderse Zevenaar, bij Arnhem. Van der Voorst houdt zich sinds 1985 bezig met ventilatie in varkensstallen, eerst in dienst van de Gezondheidsdienst voor Dieren, sinds 15 jaar zelfstandig. Hij bezoekt jaarlijks ongeveer 600 bedrijven, waarvan 70 procent naar aanleiding van problemen.

Bij vader en zoon Koning in Zevenaar is de reden van zijn bezoek dat zoon Joris het tijd vond om de instellingen van de klimaatcomputer eens te laten checken. Bij de nieuwe stal was dit onlangs gebeurd, maar in de oude stal kon het wel tien jaar geleden zijn. „Het is in het belang van de gezondheid van de varkens”, zegt Gerard Koning, die net als zijn zoon opkijkt van de klimaatdeskundige die zegt dat hij in Finland constateerde dat er véél meer wordt geventileerd en dat de dieren daar bestand zijn tegen veel lagere temperaturen. „Maar daar is er nauwelijks ziektedruk. Een dergelijke manier van ventileren kun je in Nederland niet doen”, zegt Van der Voorst, die ongeveer een kwart van zijn bedrijfsbezoeken buiten Nederland aflegt.

De juiste rookrichting

10:45 uur. Gewapend met gereedschap, een camera die warmte meet en een rookapparaat, beent Van der Voorst naar de volgende stal. Het gezelschap trekt een blauwe overall aan. De warmtecamera laat zien dat het plafond niet overal op dezelfde manier is dichtgelegd. „Als je de zijkanten, boven de tussenwanden dus, beter dichtlegt, dan krijg je een betere luchtstroom. Waarbij niet alles aan de zijkant afgaat, maar mooi naar het midden komt.” Met het rookapparaat laat hij zien wat hij bedoelt.

Van der Voorst adviseert de varkenshouders om de luchtinlaat regelbaar te maken. Gerard Koning kijkt wat bedenkelijk. „Eigenlijk heb je nu 350 dagen per jaar een te grote opening. Alleen hartje zomer is dit ideaal”, legt Van der Voorst uit. Voor de winter dus opletten dat de luchtinlaten niet te ruim zijn. In alle hokken meet Van der Voorst de temperatuur net boven de biggen. De afwijking met de temperatuur die de klimaatcomputer aangeeft, is bijna overal ongeveer 2 graden Celsius. Vanmiddag zullen de varkenshouders zelf de instellingen aanpassen. Of zij één lange klep maken om de luchtinlaat te kunnen regelen, blijft een vraag.

PB082012 P28-29 Werkdag.indd 28 29-11-12 11:24

Tekst en beeld: Ruth van Schriek

„Je stelt de gewenste temperatuur in en de klimaatcomputer doet de rest, vlakt de verschillen af. Het moet gewoon altíjd goed zijn." Klimaatspecialist Peter van der Voorst heeft maar één wintertip. Hij lacht: „Was Pasen niet kouder dan de Kerst?"

Werkgever: Van der Voorst Klimaatbeheersing | Naam: Peter van der Voorst | Datum: 5 november 2012

Verkeerd gehangen voelers

13:00 uur. Bij een zeugen- en vleesvarkenshouder aan de andere kant van Arnhem komt Van der Voorst ieder jaar. „De varkenshouder komt zelf nooit aan de computer, dus dan is dit een perfecte oplossing en geen overbodige luxe", zegt de klimaatdeskundige. De varkenshouder vertelt dat hij nieuwe gebruikte kleppen (AQC units) heeft gekocht voor 125 euro per stuk. De installateur heeft ze in de kraamstallen al geplaatst. Van der Voorst kent de weg. Hij gaat hok in hok uit, meet de temperatuur bij de voeler en past steeds de waarden in de klimaatcomputer op de gang aan. De radio staat knetterhard; 'Zie je al die zonnestralen, ze zijn allemaal voor jou.' Aan de muziek kan Van der Voorst niks veranderen.
In de andere stal constateert de klimaatdeskundige dat de temperatuurvoelers boven de loopgang hangen. „Dat is niet goed. De frisse lucht komt van beneden. Ze moeten niet in de luchtstroom hangen, maar net boven de varkens in de hokken." Dat de dieren hier en daar hoesten, wijdt de varkenshouder laconiek aan de tijd van het jaar. " En misschien door de iets te volle hokken", voegt Van der Voorst er vragend aan toe.

Te ruime bandbreedte

16:00 uur. Het bedrijf van John van Haaren in het Land van Maas en Waal heeft volgens zijn eigenaar iets te veel terugkomers. Daarom trommelde de voerleverancier de klimaatdeskundige op. Van der Voorst concludeert dat er standaard te weinig wordt geventileerd. De bandbreedte van de ventilator is volgens hem te groot. Van der Voorst gaat weer een stal binnen. „Ammoniak", zegt hij met een veelbetekenende blik. Hij blaast rook in de put die richting buitenmuur verdwijnt. Bij een binnen- en buitendeur meet hij de onderdruk. Die is goed. Hij verlaagt de bandbreedte via de klimaatcomputer in de gang en nog geen tien minuten later bemerken ook eigenaar en voerleverancier meer trek en een frissere lucht. Van Haaren is bezig om te schakelen van kwaliteit naar kwantiteit. Doelend op de grootte van de toom: „Het getal 28 schuift op naar 30."
„In plaats van een paar graden meer stoken, zou ik zorgen dat er bij de biggen geen kou vanuit de kelder komt. Plaats matten als je niet een dicht en/of bol verwarmd vloertje hebt." Van Haaren luistert naar de ideeën die de klimatoloog onderweg opdoet. „Dan liggen ze lekker, als sigaren in een doosje." ■

PB082012 P28-29 Werkdag.indd 29 29-11-12 11:24